

Dagboek Menen

Om stabiliteitsredenen. De verte van de solmixwand in de inrij werd korter uitgevoerd. Kortere omdat de grond er onder is vervuild en moet afgegraven worden en de bemaling binnen die zone zou blijven. Kortere solmixwand en meer palen kwam kostenbesparend uit tov voorziene in voorontwerp.

- Dag 1: 16 februari 2024

- Aanwezig: JD, JDG, SB en RV
- 8.30-16.30
- Opstart werf. Overleg Johan corpuss
- Aanleg werkput 1 tegen de Rijselstraat. Vlak 1 is op de grens van waar verstoring aanwezig was en bodem van de 19^e-20^e eeuwse kelder. Dit bevindt zich op 1,8 m onder het maaiveld. Dit is volledig opgekuist, gefotografeerd en geregistreerd. Dit betreft sporen 1 tot 18
- Aanleg werkput 2 vlak 1 meer naar het oosten in hoek terrein. Hierbij zijn een aantal muren aangetroffen alsook wat grondsporen. Moederbodem is nog niet bereikt. In noordelijke hoek ook nog het aantreffen van een stortkoker (27) gevuld met huishoudelijk afval, duidelijk 20^e eeuw. Aanleg profiel (P1) in het noorden. Opmerking: afgraving van het vlak voorafgaand aan de archeologische afgraving tot aan de soilmixwand lijkt intensief te zijn. Sporen 20 (ronde structuur met schuin geplaatste bakstenen) en 21 (vulling) bevinden zich op vlak 1. Rest betreft kuilen gevuld met uitbraaksporen (bouw materiaal) en gelaagdheden.
- Opvragen Rune TAW -nog inmeten vondsten

- Dag 2: 19 februari 2024

- Aanwezig: JD, EVW, FS en RV + stagestudent Dante
- 8.30-16.30
- Dag 2 vd werf.
- Verder afgraven in werkput 1, zetten tot op diepte van 2 m. Hierbij liep spoor 1, de fundering onder de vloer gewoon verder. Kans is zeer beperkt dat zich hier dieper nog sporen gaan aftekenen.
- Verdere aanleg van vlak 1 werkput 2. Hierbij bevinden zich een aantal kuilen en gelaagdheden alsook een waterput uit de nieuwste tijd. Opvallend is hierbij de grote aanlegkuil
- Verder verdiepen naar het oosten – werkput 2 vlak 2. Hierbij werd de citerne/waterput in het oosten verder vrijgelegd. Ten oosten hiervan bevindt zich een waterput/beerput met afgeronde hoeken.
- Bij het verdiepen van werkput 1 naar 2 bevindt zich nog een kuil met veel aardewerk, een fragment van een bronzen kaarsenhouders en een bronzen/koperen emmertje met bewaarde hengselsarmen.
- Er lijkt reeds tussen het proefputten onderzoek en de opgraving een deel (of volledig) van het terrein te zijn afgegraven. Afgaande op de soilmix wand betreft dit een 80tal cm zeker.
-

- Dag 3: 20 februari 2024

- Aanwezig: JD, EVW, FS en RV + stagestudent Dante
- 8.30-16.30
- Dag 3 vd werf.
- Bezoek Nancy Lemay
- Werfvergadering 13.30-14.15
- Verder afgraven in werkput 1, zetten tot op diepte van 2 m. Hierbij liep spoor 1, de fundering onder de vloer gewoon verder. Kans is zeer beperkt dat zich hier dieper nog sporen gaan aftekenen.
- Werkput 2 tot 3 vlakken aangelegd (maximaal 2 m diep). Hierbij zijn nog sporen aanwezig tot op vlak 3. Zullen pas in een latere fase kunnen onderzocht worden. Het betreft hier vooral laat middeleeuwse en nieuwe tijd sporen. Opvallend ook een greppel met grotere kuil (zowel in vlak als profiel) die een oudere datering hebben.
- Registratie profiel 1
- Werkput 3 vlak 1 ligt vlak tegen werkput 2 en kent een zeer sterke vergraving waarbij vlak 1 bijna gelijkkomt met vlak 3 van werkput 2. Deze verstoring is zowel van recente aard alsook van een historische in de 20^e eeuw. Op vlak 1 zijn er aantal grotere kuilen met uitbraak van bouw materiaal aanwezig die kan geplaatst worden in de 17^e-19^e eeuw? Materiaal dient nog bekeken te worden. Ook een beerput met in de vulling nog plastic en faience tegels.

- Dag 4: 21 februari 2024

- Aanwezig: JD, EVW, FS en RV (stagestudent Dante afwezig)
- 8.30-16.30
- Dag 4 vd werf.
- Veel regen in namiddag.
- Werkput 3 verder aanleggen. Zowel op vlak 1 als vlak 3 (-2m). Hierbij zijn terug muurresten aangetroffen die niet zo diep zitten en slecht gefundeerd zijn. Er zijn meerdere fasen zichtbaar in het muurwerk met zowel 20^e eeuwse zaken als oudere. Mogelijks nog ook een beerput met tegelfragmenten en borden in tinglazuur. Dit lijkt dan eerder 17^e-18^e eeuws. Onder de muren bevinden zich oudere kuilen en lagen die teruggaan tot de 15^e-16^e eeuw maar ook jongere sporen die dieper zijn uitgegraven. Opvallend is ook in het noorden tegen soilmix een gebogen aanzet van een kelder dak nog. De aflijning is ook nog goed zichtbaar in het vlak.
- Donderdag 22 februari weerverlet (stagestudent Dante depotwerking)

- Dag 5: 23 februari 2024

- Aanwezig: JD, EVW, FS en RV (stagestudent Dante aanwezig)
- 8.30-16.30
- Dag 5 vd werf.
- Om 15 uur vergadering Ruben, Janiek met Johan
- Aanleg werkput tegen straat. Dit voor de ramp terug te leggen.
- Hierbij zijn een aantal kelderstructuren geattesteerd. Opkuis, foto's, inmeting. Meer naar het oosten bevinden er zich een aantal kuilen in

de moederbodem ook. Na registratie tot op 2 m terug ramp erop om keet naar beneden te zetten voor carnaval.

- In noorden ook nog een bakstenen waterput die over muur van de kelder is aangelegd. Zeer homogene steriele opvulling (kalkgrond). Geen vondsten. Kleine aanlegtrechter
- Verdere opkuis ton in werkput 3 op vlak 1. Hierbij is een deel van het hout vrijgelegd alsook de interne vulling. Het hout gaat een muur gaan oversnijden

- Dag 6: 26 februari 2024

- Aanwezig: JD, EVW, FS en RV (stagestudent Dante aanwezig)
- 8.30-16.30
- Dag 6 vd werf.
- Ramp was teruggelegd net als de keet en toilet.
- Verder aanleg in het oosten met werkput 3, dit zowel op vlak 1 als vlak 2. Hierbij is een nieuwe beerput aangetroffen (zonder bodem) alsook een aantal nieuwe muurfragmenten. Er is ook een beerput van vrijdag vrijgelegd waarbij heel wat vondsten zijn aangetroffen.

- Dag 7: 27 februari 2024

- Aanwezig: JD, EVW, FS en RV (stagestudent Dante aanwezig)
- 8.30-16.30
- Dag 7 vd werf.
- Verder aanleg in het oosten met werkput 3, dit zowel op vlak 1 als vlak 2. Afwerken van oudere sporen: oa beerput spoor 99/100. In de vulling bevinden zich kogels, emaille, Op de bodem van één van de duitse kogels staat er '18'. Rest is onleesbaar. Dus vulling post WO1
- Er is opvallend veel verder gewerkt op oudere muren waarbij stukken zijn aangezet/bijgezet nadat er soms ook stuk is weggekap.
- Afgraven in zuiden van terrein (buiten geadviseerd deel terrein).

- Dag 8: 28 februari 2024

- Aanwezig: JD, EVW, FS en RV (stagestudent Dante afwezig)
- 8.30-16.30
- Dag 8 vd werf.
- Verder aanleg van het laatste stukje van zone 1.
- Aantreffen van een beerput uit twee delen. Muur is 259 en 262 (tussenmuurtje) met aparte vulling. V128 en V134 monster van elk apart de vulling.
- Beerput, gecementeerd wp 3 vlak 1 : spoor 252 tem 256. Sterk uitgebroken en niet meer in verbinding met elkaar. Bodem gecementeerd met eronder 1 baksteen hoog.
- Muur 251 met uitspringende steunen/beer.
- Waterput 250 met vulling 249 (wp 3, vlak 2).

- Dag 9: 6 maart 2024
 - Aanwezig: JD, EVW, FS en RV (stagestudent Dante afwezig)
 - 8.30-16.30
 - Dag 9 vd werf
 - Bezoek Roland en Johan (metaaldetectoristen).
 - aanleg in het oosten van het projectgebied.
 - Werkput 5 ten oosten van de soilmixwand. Hierbij al 2 muren aangetroffen.
 - Werkput 6 is tegen de straat en volledig in het oosten. Hierbij zijn een aantal muren aangesneden alsook een kelder met aanzet trap (twee tredes). In deze kelder zijn in een jongere fase twee waterputten/kelders/beerputten gestoken met gewelfd dak. Zijn volledig volgestort met puin. Niet ouder dan 18^e eeuws. Duidelijk 19^e eeuws of jonger. Trapniveau met vloer ligt op gelijke hoogte bijna met straat. In dit werkput is er gewerkt met het noordprofiel. Deze is al deels geregistreerd.
 - Opgraven in werkput 2 van een vermoedelijk waterput die nadien is opgegeven. Geen mooie ronde vorm. Nog 3 bakstenen hoog bewaard. 56 vulling en 57 bakstenen. Bevindt zich tegen andere waterput. Er is glas, aardewerk en bot ingezameld alsook is er een bulkmonster van de vulling genomen.

- Dag 10: 7 maart 2024
 - Aanwezig: JD, EMV, Yelmer (ter vervanging van Fedra) en RV (stagestudent Dante aanwezig)
 - 8.30-16.30
 - Dag 10 vd werf
 - aanleg in het oosten van het projectgebied.
 - Verder gedaan aan deel tegen straat. Profiel P4 verder gezet (oost-west). Hierbij valt vooral op dat het terrein sterk heeft geleefd in de nieuwste tijd. In profiel duidelijk dat muur afbuigt naar het zuiden maar daar is uitgebroken voor de aanleg van een nieuwe muur dat doorloopt naar het westen maar daar ook heeft geleden onder de afbraakwerkzaamheden. Het terrein na de betonboring in het westen kent een duidelijke laag gravé/kiezelslag.
 - Onduidelijk als de gewelfjes met de sterk puinige vulling en de vloer met zeer lichte beton op bakstenen vloer als kelder heeft gefunctioneerd. Is slechts een 80tal cm in hoogte bewaard.
 - Er is tijdig gestopt daar het grondwater heel hoog staat. Taw nog van het vlak doen.
 - De verbinding met werkput 5 naar het westen is gemaakt. Hier zijn nog een aantal muren, een recenter vloertje alsook een beerput tegen een muur (zonder vloer). Van de beerput is een staal genomen, er bevindt zich ook glas, aardewerk, bot en pijpesteeltjes.
 - Tegen het profiel verder nog de aanwezigheid van een kelder met gewelf. Bodem nog niet bereikt.
 - Profiel 5 is gezet in zuiden werkput 6. Dit om de bodemgesteldheid te tonen. Hierbij valt op dat het terrein sterk heeft geleefd in de nieuwste tijd.

- Dag 11: 8 maart 2024
 - Aanwezig: JD, EMV, Yelmer (ter vervanging van Fedra) en RV (stagestudent Dante aanwezig)
 - 8.30-16.30
 - aanleg en afwerking in het oosten van het projectgebied.
 - Hierbij is de aansluiting gemaakt tussen werkput 5 en 6 en is het profiel P4 en P5 verder geregistreerd.
 - Door de hoge grondwaterstand kon niet sterk verdiept worden. Genummerd van 322 tot 344.

- Dag 12: 18 maart 2024
 - Aanwezig: JD, Bruno, Fedra (stagestudent Dante aanwezig)
 - Detectie door Roland en Marnix
 - 8.30-16.30
 - Start zakken in het vlak van 2 tot 3,5 m. Dan andere grondcode
 - Begonnen in noorden in zone 1 op vlak 4 met werkput 7. Alles is geregistreerd onder **werkput 7, vlak 4**. Dit vanaf **spoor 345**. Dit sluit aan bij werkputten 1 tem 4 van vlak 1 tem vlak 3.
 - Aanleg van het vlak en controleren impact kraan van Dewaal voor de verankering van de soilmix. Dit is zeer duidelijk zichtbaar bij de aanleg van het vlak
 - Aanleg tegen de noordzijde. Verder aantreffen van de waterputten. 1 nieuwe is aan het licht gekomen (sporen 351, 352) onder de bestaande kelder. Bevond zich onder de vloer in harde grind. Opgevuld net als diegene ernaast ((168) met breekzand. In andere waterput zien we (43 tem 46) zien we in opvulling plastic, heel veel keramisch bouw materiaal, geveerd hout, bouwafval en ijzer. Beton was eerder iets sporadisch tot de late 19^e eeuw. Twee zijn dus gevuld met breekzand, 1 met afval
 - Couperen van sporen machinaal en handmatig. Weinig nieuwe sporen aan het licht gekomen.
 - Er is nog 1 nieuwe houten paal geattesteerd. Er zijn er nu 8 ipv 7.
 - Paar kuilen met wat meer bot, aardewerk,, glas, paar met slakken. Opvallend is weinig metaal aanwezig.
 - Strook 1 bijna afgewerkt
 - 346 is een natuurlijk spoor.

- Dag 13: 19 maart 2024
 - Aanwezig: JD, Bruno, Fedra, Emiel (stagestudent Dante aanwezig)
 - Geen externe metaaldetectie
 - 8.30-16.30
 - Verder zakken in noordelijke zone. Hierbij afwerking van beerput/waterput spoor 21. Onduidelijk als deze eerst is gebruikt als waterput en nadien is opgevuld. IN laag 102 bevinden zich heel wat kersenpitten en toont duidelijk een hogere sociale status. Er is een staal van genomen (macro en pollen). Ook een houten kommetje is aan het licht gekomen alsook glaswerk.
 - Spoor 28 tegen de filtering ook afgewerkt. Bevat ook mooie teil en steelpan.
 - Verdere aanleg in westen naast ramp en richting het oosten. Hierbij is naast de ramp onder bestaande vloer van kelder een oudere muur met vloer aangetroffen (S354, S380, S379). Deze was grotendeels uitgebroken. Eronder bevindt zich nog

een bezinkput (382 tem 384). Dus daar zijn er duidelijk 3 fases aanwezig startende in vlak 3 tem vlak 6.

- Andere sporen tonen sterke tekenen van verrijding.
- Ondiepe kuilen, paar paalsporen.
- Meer naar het oosten nieuwe waterput 386. Bovenkant uitgebroken en niet zichtbaar in vlak. Pas vanaf vlak 5. Er liggen twee uitbraaksporen op (373 en 374).
- Kelder in oosten bevat geen vloer. Bevond zich in vorige fase onder 2 muren. Aardig wat materiaal in vulling

- Dag 14: 20 maart 2024

- Aanwezig: JD, Bruno, Fedra, Emiel (stagestudent Dante aanwezig)
- Marnix metaaldetectie
- 8.30-16.30
- Zakken in zone onder ramp. Hierbij minimum aantal nieuwere sporen. Paar beperkte paalsporen, ook wat natuurlijke sporen. In het zuiden bevindt zich muur 173 met dan onderaan nog een uitgebroken vloer. De opvulling van de kelder is 422. Muur in het oosten is uitgebroken. 1 rij van vloer is bewaard (S423). In hoek van deze kelder onder uitbraak die vloer heeft uitgebroken nog klein waterputje of bezinkputje (rond) van sporen 424 tem 426.
- 1 spoor die mogelijks ouder is en een fragment hoogversierd aardewerk bevat (spoor 152). Duidelijk oudere vulling wel dan de nieuwe tijd.
- Oudere fase in de grote oostelijk kelder. Zie reeds hierboven. In zuiden mogelijke traptoegang met afbuiging van de muur en tredes van tegels (S421).
- In oosten gebied spoor 375. Er is macrostaal genomen van deze kuil. Macrostaal van laag 101, bevat heel veel schelpen en klein bot. Ook fragment Sigburg. .
- Lagen 430-431 binnen waterput/beerput 386

- Dag 15: 21 maart 2024

- Aanwezig: JD, Bruno, Fedra, Emiel (stagestudent Dante aanwezig)
- Roland en Johan metaaldetectie
- 8.30-16.30
- Zakken in zone centraal. Ergste zone van de verrijding. Hier werden door Dewaal in een finale fase schotten gelegd omdat er constant werd weggezakt.
- Veel nieuwe spoornummers gegeven.
- Spoor 459-462: nieuwe waterput, sterk puinig opgevuld.
- Spoor 249-250: beerput met 249 als vulling. Zeer mooie vulling en bewaring van vondstmateriaal, zeer veel knipsels van leer, ook eieren, mosselschelpen, kersenpitten,
- Beerput 260: heeft zich onderaan gevormd. Dik zwart vetzig pakket. Bodem van dit pakket wordt gevormd door daktegels dump. Ook schoen van volwassene met veel aardewerk. Reeds staalname in 1^e fase. 128 macro en 336 pollen.
- ¾ van de werkput reeds op -4,5 gezet.

- Dag 16: 22 maart 2024
 - Aanwezig: JD,, Fedra (tot 12 uur) , Emiel (stagestudent Dante aanwezig)
 - Marnix metaaldetectie
 - 8.30-16.30
 - Laatste velddag. Afwerken werkput
 - Verder leeghalen van beerput 249/250. Uithalen 2e helft
 - Nog 2 waterputten gecoupeerd. Één (249-250) heeft een opvallende uitbouw naar het noorden. Was ook al in hoger vlak aanwezig. Muur lag erop. Ander heeft een nieuw spoornummer gekregen.
 - In het oosten van de werkput een gracht aangetroffen (190) die 4 lagen kent. Opvulling te plaatsen in de 13e eeuw. Mogelijk onderdeel van site met walgracht of motten. Zie opgraving van Despriet en nota van Ruben Willaert 2021. Bevat aardewerk, glas, leer, 2 pollen en 2 macro's genomen. Materiaal bevindt zich op overlang laag 102 naar 103.
 - **Totaal van 467 sporen en 382 vondstnummers**
- Ouder spoor in werkput 2 op vlak 1: gracht **48** die verder loopt naar profiel P1 in spoor **77**. Deze is bemonsterd (V62). Geen pakketten zichtbaar in de opvulling. Bevat Rijnlants roodbeschilderd. Verder verloop naar straatkant is onduidelijk door aanwezigheid kelder.
- **Kelder** 422 -423 met eronder nog putje (424 tem 426)
- **Waterput** in werkput 2 op zowel vlakken 1, 2 en 3: top zit op 14,595 m. betreft sporen 43 tem 46. 43 is de uitgraafkuil die alles oversnijdt. 44 is de opbouw. Bakstenen speciaal gebouwd (taps). 45 betreft een mogelijk deksel fragment bovenaan vulling 46. Vulling wordt gevormd door gebroken bouw materiaal. In aanleg (S43) weinig materiaal, vooral veel versmeten moederbodem en oudere spoorvulling.
- **Waterput** in werkput 2: spoor 20. Top op 14,468 m TAW. Vulling is 21. Lijkt meer op citerne. Opvallend is dat er weinig uitgraafkuil zichtbaar is op de aangelegde vlakken. Enkel spoor 60 in vlak 2. Ook nog in vlak 4, werkput 7. Veel kersenpitten, macro en pollen.
- **Waterput:** op de rand van werkput 3 naar werkput 4. Gaat over een muur. 175 uitgraaf, 167 waterput, 168 vulling waterput
- **Waterput** 202, wp 3 vlak 2
- **Waterput:** 249-250 in wp 3, vlak 2. Uitbouw in het noorden.
- **Waterput:** 351-352: werkput 7, vlak 4 (gevuld met breekzand, onder vloer)
- **Waterput:** 459-462 (werkput 7, vlak 4).
- **Waterput/beerput 386**
- **Stortkoker/afvalkokertje/beerput:** tegen profiel P1. Bevindt zich in werkput 2 en was zichtbaar op vlak 1. **39** is muur en vulling is **27**. Materiaal in de vulling is eerder 19^e-20^e eeuws. Ingezameld (9, 10, 11, 12). Betreft veel gebroken glas, klein sterk verweerd bot, metaal en aardewerk. 95 op 90 cm. Bakstenen zijn 21,5/22x10,5x5. Bruine effen kalkmortel. Top zit op 14,743 m. Interne binnenruimte
- **Kelderruimte met vloer:** volledig werkput 1. 20^e eeuws . Spoor 85 betreft de vloer van spoor 11 en ligt op overgang werkput 1 naar werkput 2. Is gefotografeerd.
- **Kelderruimte:** werkput 3 vlak 1 spoor 94, vulling kelder 113. In de vulling zitten kogels en duidelijke 20^e eeuwse tegels.

- **Kelderruimte:** tegen oostelijke soilmixwand: 119 (vulling kelder), 130 muur (129 mogelijks mee samen). Mogelijks los van 128?? 336, 335/333, 329/334 gewelf, 330, 312 vloer kelder, 306 trap, 298 trap, 297 tussenschot trap, 289 gewelf, 283 gewelf, 265 (vloer),
- **Vloer:** 209 (wp 3, vl 1), horend bij muur (aanvullen), 338 , 339, 307, 304, 300, 293, 291, S354, S380, S379,
- **Bezinkput:** 382 tem 384
- **Beerput:**
 - 56/57 (wp 2), 89/90 (wp 3) – duidelijk van jongere aard,
 - 99/100/210 (WP3, vlak1) vondsten zijn gefotografeerd. Gaan van wo1 tot jaren 40-50. Ook kogels, emaille, drinkglazen, oud ijzer, kapotte handborstel, ijzerdraad, industrieel wit, keramieken waterfles met opschrift amsterdam. Vloerplaat gebetonneerd over 1 laag bakstenen.
 - 101/102-126/127 (beerput met vloer en veel materiaal)
 - 133/134/135 (WP 3, voor aanleg deel 128 uitgebroken)
 - 97/98/206 (vloer) met veel materiaal 18^e eeuws,
 - 187/188 (wp 3, vlak 1),
 - 213/214/215 (wp 3) vlak 1, zeer steriele vulling met enkel 1 knoopje van ondergoed.
 - 259 tem 262 (wp 3) vlak 2, bestaat uit bijgezet muurtje ook met twee vullingen. Staalname genomen. Zichtbare zaden en vruchten. Ook in werkput 7 vlak 4 !
 - 341/330
 - 340
 - 331/332
 - 327
 - 325
 - 326
 - 319
 - 320
 - Spoor 249-250: beerput (veel knipsels, eieren, schelpen, metaal, aardewerk,)
- **Kuil dierlijke resten:** 342 (profiel P4)
- **Rioolbuis met bezinkput:** 322 tem 324 en doorloop naar oosten tegen straat (278)
- **Houten palen:** 74 (7 houten palen die zijn aangescherpt, ingezameld als V40 & V49)
- **Houten ton:** werkput 3 vlak 1. 138 houten ton, 137 is de vulling. Delen van de opstaande planken alsook van de bodem gerecupereerd. Opvallend aanwezig zijn de pengat verbindingen op de bodem om de 6 stukken samen te houden. Pollen 99, macro 100 (laag 101), hout 95 en hout voer 101
- **Muren** (extern wp 1): 18 (wp2), 19 (wp2) en 41 (stukje in muur 19 die anders is gelegen; wp2), 29 (wp 2), 97 (WP3), 124 (wp 3, vermoedelijk samen met 97), 125 (WP 3), 128 (WP3), 129 (WP 3), 132 (wp 3, oversneden door 133), 203 (wp 3, vl 1), 193 (wp 3 , vlak 3), 186 (wp 3, vlak 2), 221 (3, vl1), 220 (3, vl 1), 217 (3, vl 1), 216 (3, vl 1), 207 (wp 3, vl 1), 208 (wp 3, vl 1), 251 (wp3 , vlak 1), 337 (wp 6, vlak 1), 316, 317, 311, 308, 309 (fundering gebroken puin), 302, 299, 295, 285, 286, 287, 288, 281, 282, 276, 277, 274, 268, 267,